

CoopAxle 3: Zgierz

Raport z realizacji projektu

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Projekt został dofinansowany ze środków
Ministerstwa Edukacji Narodowej
w ramach programu „Młodzi Obywatele”

INNOWATORIUM
FUNDACJA WSPIERANIA EDUKACJI I ROZWOJU

Spis treści

<u>Wstęp</u>	3
<u>Cel raportu</u>	4
<u>Dane – Zgierz</u>	7
<u>Projekt w pigułce</u>	9
<u>Diagnoza lokalna</u>	10
<u>Debata</u>	13
<u>World Cafe</u>	17
<u>Podsumowanie</u>	19
<u>O raporcie</u>	21

Wstęp

Większość małych miejscowości w Polsce zmagają się z trzema istotnymi problemami: wykluczeniem komunikacyjnym dotyczącym mieszkańców obszarów wiejskich, niską retencją wody w ekosystemach – szczególnie odczuwalną w okresach suszy, które stają się coraz dłuższe – oraz nasilającym się odpływem młodych ludzi do większych ośrodków miejskich. O ile dwa pierwsze zjawiska często pozostają poza głównym nurtem debaty publicznej, o tyle proces migracji młodzieży z terenów wiejskich osiągnął skalę, która czyni go jednym z kluczowych wyzwań dla rozwoju lokalnych społeczności.

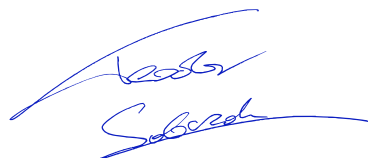
Nasze obserwacje terenowe wskazują, że w wielu małych miastach i gminach tylko około 5% uczniów lokalnych szkół deklaruje chęć pozostania w rodzinnej miejscowości po zakończeniu edukacji. Zdecydowana większość planuje kontynuację nauki na poziomie akademickim, co w naturalny sposób kieruje ich do większych ośrodków posiadających rozbudowaną infrastrukturę edukacyjną i kulturalno-rozrywkową. W konsekwencji miejscowości pozbawione uczelni wyższych i nowoczesnych przestrzeni aktywizujących młodych ludzi tracą zdolność do zatrzymania tej grupy społecznej.

Wobec ograniczonych możliwości powstrzymania odpływu młodzieży na etapie podjęcia studiów, kluczowym wyzwaniem staje się stworzenie warunków sprzyjających ich powrotowi po zakończeniu edukacji. Wymaga to budowania atrakcyjnego wizerunku małych miast jako miejsc zapewniających wysoką jakość życia, bezpieczeństwa, bliskie relacje społeczne oraz poczucie sprawczości. Istotnym elementem tego procesu jest umożliwienie młodym mieszkańcom realnego wpływu na rozwój lokalnej wspólnoty, co sprzyja wzmacnianiu ich identyfikacji z miejscem pochodzenia.

Choć małe miejscowości nie są w stanie konkurować z dużymi miastami pod względem możliwości zatrudnienia czy oferty kulturalnej, dysponują znaczącymi atutami w postaci więzi społecznych, bezpieczeństwa, bliskości natury i dostępności przestrzeni publicznej. Przewaga ta może zostać utrwalona poprzez podniesienie jakości usług publicznych, usprawnienie komunikacji między mieszkańcami a samorządem oraz rozwijanie mechanizmów partycypacji obywatelskiej.

Wracając do wymienionych we wstępie problemów infrastrukturalnych, takich jak transport publiczny czy lokalna retencja wody – rozwiązanie ich jest możliwe dzięki stosunkowo prostym interwencjom technicznym i finansowym. Znacznie trudniejszym, ale kluczowym zadaniem jest przeciwdziałanie odpływowi młodzieży, poprzez włączanie jej w procesy decyzyjne, wspieranie lokalnego wolontariatu i organizacji społecznych oraz umożliwienie podejmowania przez młodzież inicjatyw, również zarobkowych. Dlatego, mimo iż doświadczeni przedstawiciele samorządu posiadają większe kompetencje, warto pozostawić młodym przestrzeń do samodzielnego działania.

Tylko w ten sposób można budować poczucie współodpowiedzialności i inwestycji emocjonalnej młodych ludzi w los swojej małej ojczyzny. Celem polityki lokalnej powinno być więc nie tyle administracyjne zatrzymanie młodzieży, ile stworzenie takich warunków, by decyzja o opuszczeniu rodzinnego miasta była trudna i emocjonalnie kosztowna.

Teodor Sobczak
Prezes Fundacji Innowatorium

Cel raportu

Niniejszy raport ma na celu przedstawienie perspektywy młodego pokolenia w kontekście lokalnej polityki społecznej, kulturalnej i edukacyjnej. Fundamentalnym zamierzeniem jest podniesienie efektywności oraz transparentności działań kluczowych podmiotów funkcjonujących na szczeblu samorządowym i instytucjonalnym. Dostarczamy Państwu, kadrze zarządzającej i decyzyjnej, narzędzie analityczne wspierające proces podejmowania świadomych i adekwatnych interwencji, ukierunkowanych na zaspokojenie zidentyfikowanych potrzeb młodzieży. Równocześnie, poprzez upowszechnienie tych ustaleń, dążymy do uwidocznienia realnej sprawczości i wpływu młodych obywateli na kształtowanie ich najbliższego otoczenia.

Projekt COOPAXLE3 – warsztaty, debata, realna zmiana, który został dofinansowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach programu „Młodzi Obywatele”, swoim zasięgiem objął sześć szkół z mniejszych miejscowości (do 55 tysięcy mieszkańców), z terenu pięciu województw. W ramach projektu młodzież brała udział w warsztatach diagnostycznych, podczas których przygotowała diagnozę lokalną oraz wypracowała pytania do włodarzy, którzy byli „odpytywani” podczas zorganizowanej przez nich debaty. Goście zaproszeni na debatę reprezentowali samorząd, lokalnych przedsiębiorców, lokalne instytucje kultury i sportu czy służby porządkowe.

Niniejszy dokument analityczny został opracowany na podstawie materiału empirycznego zebranego w ramach projektu COOPAXLE3. Został on zsyntetyzowany i uzupełniony o dane statystyczne pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego, wnioski z obserwacji badaczy i trenerów oraz katalog dobrych praktyk wykazujących potencjał do re-

plikacji w celu efektywnego reagowania na potrzeby młodzieży.

Raport jest zwieńczeniem procesu rozwoju świadomości i zaangażowania lokalnego, przez który przeszła młodzież. Jest to zarazem najnowszy element rozwojowy metodyki opracowanej przez Fundację Innowatorium, ukierunkowanej na aktywizowanie młodzieży do działalności obywatelskiej w ramach tzw. małych ojczyzn. Metoda ta stanowi naszą propozycję interwencji w obliczu niekorzystnych trendów demograficznych, które dotyczą mniejsze miejscowości i przyczyniają się do pogłębiania dysproporcji w jakości edukacji na obszarach słabiej zurbanizowanych.

Trzecia edycja projektu COOPAXLE, poza kluczowym celem podnoszenia kompetencji obywatelskich i świadomości młodych ludzi, konfrontowania ich z lokalnym establishmentem oraz inicjowania realnych modyfikacji w funkcjonowaniu społeczności, koncentruje się również na podniesieniu wiedzy i kompetencji otoczenia funkcjonowania młodzieży. Ponadto, strategicznym priorytetem jest osiągnięcie zdolności do autonomicznej reprodukcji projektu (samoreplikacji) przez lokalne społeczności, eliminującej konieczność ingerencji zewnętrznej.

Warto rozmawiać z młodzieżą. Takie zdanie to truizm, ale realizacja takiej rozmowy nie jest łatwa. Starsi narzekają na to, że młodzi są „roszczeniowi”, a „sami nic nie robią”. Młodzi mówią, że dorośli ich „olewają, tylko nakazują i wymagają” (wielu z nas, dorosłych, by się pod tym podpisało – 20 lat temu). Uderzmy się w piersi: w rozmowie z młodymi łatwo popadamy w mentorski ton, sypią się dobre rady i lekceważące westchnienia pod tytułem „no, ale za moich czasów...” i „ta dzisiejsza młodzież”. To

dobry przepis na to, by młodzież straciła chęć do rozmowy.

A zatem co robić? Słuchaj więcej niż mów, zadawaj pytania, bądź ciekaw i nie oceniaj, staraj się zrozumieć i upewnij się, że rozumiesz dobrze. To znów – odpowiedź prosta, a jednocześnie nie tak do końca.

Aby lepiej odpowiedzieć na to pytanie, porozmawialiśmy z ekspertami – osobami między 16. a 24. rokiem życia. Oto zestawienie ich wypowiedzi. Jedną z pierwszych była konstatacja, że dorosłym, gdy zwracają się do młodych, zdarza się zapominać o formach grzecznościowych. Ponadto dorośli często „umniejszają” problemy czy uczucia dzieci i młodzieży, spłaszczają je, trywializują. Obracają rozmowy w „życiowe lekcje”, kiedy młodzi nie tego potrzebują i nie o to proszą – ci ostatni czują się wtedy traktowani z góry, jak „gówniarze, którzy nic nie wiedzą”. Dzieje się tak również wtedy, gdy młode osoby przychodzą z ważnymi dla nich sprawami. Żartobliwe, lekkie podejście do tych kwestii, prezentowane przez dorosłych, powoduje, że młodzi tracą pewność siebie i zniechęcają się do dalszej konwersacji. Czasem to oni lepiej rozumieją źródła

barier w komunikacji ze starszym pokoleniem: widzą, że świat bardzo się zmienił, że ludzie w wieku ich rodziców czy dziadków byli wychowani w zupełnie innych czasach, przez co nie rozumieją oni opinii i punktu widzenia młodych. Dorośli „nie chcą się dowiedzieć, jak my myślimy, i zobaczyć świata naszymi oczami”. Jednak czasami dorośli chcą rozmawiać aż za bardzo: zadają zbyt osobiste pytania, drążą tematy, o których młodzi wolą nie mówić, a to „jakby stukać w bombę i czekać aż wybuchnie”. Wystarczy uważność i słowa: „jeśli mnie potrzebujesz, to jestem”. To bardzo ważne, bo czasem młodzi wiedzą, że bez pomocy dorosłych sobie nie poradzą. Jednak by po pomoc przyszli, potrzeba atmosfery zaufania i otwartości ze strony dorosłych, gotowości do zejścia na poziom młodzieży. No i młodzi mają głęboką nietolerancję na słowa rzucane na wiatr i brak szczerości – są detektorem gładkich i pustych obietnic.

Oni sami mówią: „wiemy dużo i chętnie się tym podzielimy, jeśli ktoś pyta ze szczerzej ciekawości”. Młodzież dużo lepiej śledzi i nadąża za światem, jego problemami; może być dla nas przewodnikiem po tym świecie. Lepiej też wie, „co w trawie piszczy” w jej własnych miejscowościach. To młodzi

Ilustracja 1. Warsztaty z młodymi mieszkańcami Zgierza, 2025

Źródło: Fot. Fundacja Innowatorium.

korzystają z publicznej przestrzeni: od chodników i ulic, poprzez środki transportu, po instytucje takie jak biblioteki itp. Mają „swoje miejsca”, często te, do których dorośli nie zaglądną. Sami czują, że mogliby być siłą napędową lokalnej społeczności – gdyby tylko ktoś traktował ich zdanie i obserwacje poważnie. Bywają ekspansywni, idąc w kierunku dorosłości, „wyrąbują” sobie niezależność w sposób często nieakceptowalny – i wiedzą o tym. Ale mają świadomość, że za ich zachowaniem stoi ważna dla nich potrzeba. I znów – gdyby ktoś chciał słuchać, to oni wiedzą, jak ograniczyć np. akty wandalizmu. Czy nie warto z tego skorzystać?

Usłyszenie odpowiedzi wymaga budowania relacji na długo wcześniej, zanim zaczniemy oczekiwać od młodzieży, by „nam powiedziała”, by się włączyła, zaangażowała, zmieniła swoje zachowanie. Młodzi chcą mówić i chcą być słyszani. Za tym, że milczą lub manifestują swoją obecność w buntowniczy sposób, często stoi brak wiary, że ich głos się liczy. Wysłuchanie się w ten głos, zrozumienie, jakie potrzeby stoją za formułowanymi oczekiwaniami, np. powtarzającym się zawsze i wszędzie postulatem: „chcemy, by w naszej miejscowości był McDonald’s i wielkie centrum handlowe”, procentuje otwartością i gotowością młodych do dialogu. Może się okazać, że za pragnieniem McDonald’sa stoi potrzeba własnego miejsca do spotkań.

Nie ma jednej złotej metody dotarcia do młodych. Warto być cierpliwym, szczerym i otwartym, szukać dróg komunikacji i eksperymentować. W naszej metodzie używamy gier symulacyjnych, metod warsztatowych, kładziemy duży nacisk na budowanie atmosfery. Zaczynamy od rozluźniających (tzn. „luzackich”, często śmiesznych) zabaw, ale też od poznania uczestników warsztatów (np. poprzez zabawę polegającą na podaniu swojego imienia z przymiotnikiem określającym tę osobę, zaczynającym się na pierwszą literę imienia – zabawa spopularyzowana ostatnio w serialu „1670”). Dzięki tej prostej zabawie my – obcy ludzie możemy podejrzeć odrobinę charakter młodych, dowiedzieć się, jak zachowują się jako grupa, a przede wszystkim

dać im i nam okazję do przedstawienia się, poznania swoich imion. To pomaga nam też w dalszej pracy z grupą.

Potem, poprzez grę, pytamy ich o zdanie: o ich potrzeby, ich spostrzeżenia, opinie, obawy i marzenia. Gra daje ogromne możliwości otwierania się uczestników, pozwala im niejako zza zasłonki, jaką staje się rola w grze, opowiedzieć o tym, co widzą i słyszą w swoim otoczeniu. Warto pamiętać, że gra to furtka, dzięki której późniejsze działania stają się łatwiejsze. Dostarcza prawdziwych doświadczeń w nieprawdziwych, a przez to bezpiecznych okolicznościach. Pozwala na spojrzenie z dystansu i popełnianie błędów bez konsekwencji. Bardzo ważne jest następujące po rozgrywce podsumowanie warsztatów, gry – pytamy wtedy o doświadczenie, odczucia, refleksje. Pytamy: „dlaczego tak czułeś/czułaś, czemu przyjąłeś/przyjęłaś taką postawę, jakie są z tego korzyści”. Omawiamy różne strategie w grze i przyglądamy się temu, co idzie za taką czy inną strategią, jakie są jej konsekwencje. Łatwiej wtedy pokazać inne możliwości wyboru, inną perspektywę: „ty się czujesz tak/ masz takie problemy/ potrzeby, a ktoś inny takie”. I porozmawiać o tym, co jest tu i teraz, w rzeczywistości, i co można z tym zrobić.

Pod tym linkiem znajdziesz materiały, które pomogą Ci zrealizować podobny do CoopAxle’a projekt samodzielnie:

<https://innowatorium.org/coopaxle3/>.

Jednak jeśli chcesz wiedzieć, jak robią to inne organizacje, to zajrzyj tu:

- <https://sosdlaedukacji.pl/debaty-mlodziezowe/>;
- <https://zwolnienizteorii.pl/>;
- <https://www.debatywszkole.pl/>;
- <https://projektyedukacyjne.org/szkolne-kluby-debat/>;
- https://www.pah.org.pl/wp-content/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_kampania_zrobmy-pokoj_poradnik_jak_zorganizowac_debate.pdf.

Dane - Zgierz

Demografia

W roku 2024 liczba ludności gminy miejskiej Zgierz wyniosła 52 938 (kobiety – 28 313, mężczyźni – 24 625). W latach 2021–2024 w gminie utrzymywało się ujemne saldo migracji, co oznacza, że więcej osób się wymeldowało niż zameldowało. Najgorszy wynik odnotowano w 2021 roku (–147), najmniejszy

odpływ mieszkańców miał z kolei miejsce w 2023 roku (–48). W 2024 roku saldo ponownie pogorszyło się (do –70), co świadczy o utrzymującej się tendencji spadkowej liczby mieszkańców w wyniku migracji (tab. 1).

Tabela 1. Saldo migracji w Zgierzu, 2021–2024

Rok	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo migracji
2024	457	527	–70
2023	479	527	–48
2022	427	517	–90
2021	414	561	–147

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/kategoria/1529>.

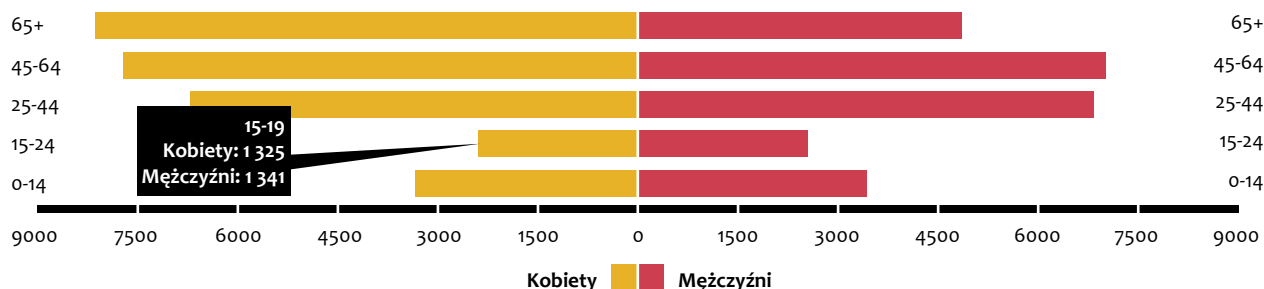
We wszystkich analizowanych latach w gminie miejskiej Zgierz również występował ujemny przyrost naturalny. Na przestrzeni tych czterech lat (2021–2024) największą różnicę między urodzeniami a zgonami można zaobserwować w 2021 roku (–540). Następnie w latach 2022 i 2023 wartość

ta osiągała wyniki w okolicach –400. W 2024 roku sytuacja ponownie się pogorszyła (–487), co potwierdza, że liczba ludności zmniejsza się nie tylko z powodu migracji, ale też przewagi zgonów nad urodzeniami (tab. 2, wykres 1).

Tabela 2. Przyrost naturalny w Zgierzu, 2021–2024

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2024	284	771	–487
2023	335	739	–404
2022	357	778	–421
2021	395	935	–540

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/kategoria/1529>.

Wykres 1. Piramida wieku mieszkańców Zgierza, 2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/kategoria/1529>.

Rynek pracy

Według danych GUS w 2024 roku stopa bezrobocia w gminie miejskiej wynosiła 5,4% i wynik ten jest zbliżony z uśrednionymi danymi dla całego województwa łódzkiego oraz nieznacznie większy od wyniku ogólnopolskiego (5,1%). W latach 2021–2024 stopa bezrobocia utrzymywała się na stosunkowo stabilnym poziomie, z niewielkimi wahaniami. W 2021 roku wynosiła 5,3%, następnie lekko spadła w 2022 roku (do 5,1%), po czym w latach 2023 i 2024 ponownie wzrosła i ustabilizowała się na poziomie 5,4% (tab. 3). Można więc wywnioskować, że gmina boryka się z typowymi dla Polski problemami rynku pracy.

Tabela 3. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Zgierzu w latach 2021–2024

Rok	Stopa bezrobocia
2024	5,4%
2023	5,4%
2022	5,1%
2021	5,3%

Źródło: Polska w liczbach, www.polskawliczbach.pl/Zgierz.

Oświata i wychowanie

Z danych wynika, że wydatki gminy na oświatę i wychowanie rosły na przestrzeni lat 2021–2024. Przez ten czas odnotowano wzrost nakładów o ponad 45 mln zł, przy czym największą różnicę da się zaobserwować między latami 2023 i 2024, gdzie wyniosła ona ponad 20 mln zł. Taka tendencja świadczy o zwiększonym nacisku władz gminy na rozwój edukacji i poprawę warunków nauczania, co może pozytywnie wpływać na rozwój społeczeństwa (tab. 4).

W gminie miejskiej Zgierz działa 12 szkół podstawowych i 10 ponadpodstawowych, w tym pięć liceów ogólnokształcących, dwa technika i trzy szkoły branżowe I stopnia. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w latach 2021–2023 nieco spadła, zaś w szkołach ponadpodstawowych nieznacznie wzrosła (tab. 5).

Tabela 4. Wydatki Zgierza na oświatę i wychowanie, 2021–2024

Rok	Wydatki – oświata i wychowanie
2024	126 100 474,03 PLN
2023	104 675 860,71 PLN
2022	90 535 860,38 PLN
2021	81 051 551,26 PLN

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/kategoria/1529>.

Tabela 5. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w Zgierzu w latach 2021–2023

Rok	Uczniowie szkół podstawowych	Uczniowie liceów ogólnokształcących	Uczniowie techników	Uczniowie szkół branżowych I st.
2023	4027	1249	1103	329
2022	4245	1134	1085	293
2021	4256	990	1018	275

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/kategoria/1529>, Polska w liczbach, www.polskawliczbach.pl/Zgierz.

Projekt w pigułce

W dniach 15-16 października 2025 roku, w Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym im. R. Traugutta w Zgierzu odbyły się warsztaty edukacyjne angażujące młodzież w życie obywatelskie ich miasta. Zajęcia prowadzone były przez trenerów Fundacji Wspierania Edukacji i Rozwoju Innowatorium i zostały dofinansowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach programu „Młodzi Obywatele”. W warsztatach brali udział uczniowie klasy 3, a głównym tematem poruszonym na spotkaniach były potrzeby młodzieży i lokalne działania, które mogłyby zachęcić migrujących mieszkańców do powrotu w rodzinne strony.

Pierwszego dnia grupy wykorzystały autorską grę edukacyjną „Invest In...”, która pozwoliła im dokonać diagnozy lokalnej oraz ich własnych potrzeb. Następnie młodzież przygotowała listę mocnych i słabych stron swojego miasta, a także sformułowała tzw. „Koncert życzeń”, czyli wizje wymarzonych rozwiązań, które ich zdaniem poprawiłyby tu jakość życia. Zwieńczeniem spotkania była otwarta debata z udziałem młodzieży i zaproszonych gości, m.in. lokalnych samorządowców. Była to okazja do rozmów

z władzami, ale również zaprezentowania wyników wcześniejszej pracy warsztatowej. W trakcie dyskusji uczniowie zadali 21 wnikliwych pytań, które dotyczyły bieżących problemów i planów rozwoju miasta. Wśród poruszanych zagadnień znalazły się między innymi kwestie dostępności usług, w tym oferty sportowej i kulturowej, infrastruktury, spraw bezpieczeństwa, a także komunikacji miejskiej.

Uczniowie pracowali również w formule World Cafe, które jest narzędziem umożliwiającym pogłębianie poruszanych zagadnień w mniejszych grupach. Wynikiem tego zadania było wypracowanie propozycji kanału i zasad komunikacji z władzami, przeanalizowanie szans oraz zagrożeń rozwojowych gminy w perspektywie pięciu lat oraz określenie, co sami uczniowie, jako młodzi mieszkańcy, mogą zrobić dla swojego miasta i jakiego wsparcia oczekują od samorządu.

Ilustracja 2. Przebieg projektu w pigułce

Diagnoza lokalna

Mocne strony miasta

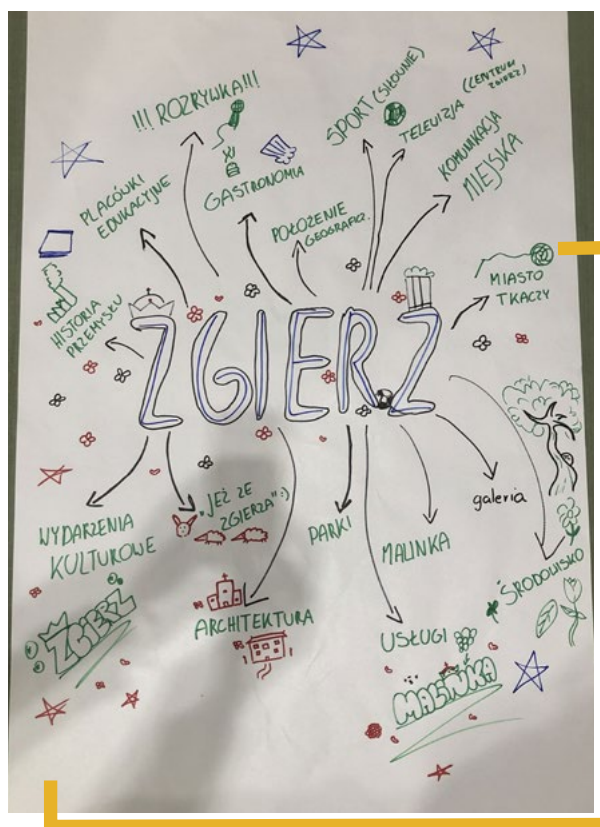
Podczas warsztatów młodzież przeprowadziła analizę swojego miasta, wskazując jego zalety. Wnioski płynące z pracy uczniów pokazują, że Zgierz posiada wiele atutów, które czynią go atrakcyjnym miejscem zamieszkania. Do mocnych stron miasta należy dobrze rozwinięty transport, ciekawa oferta wielu usług, np. gastronomicznych, turystycznych, edukacyjnych, sportowych czy rekreacyjnych.

Miasto Zgierz wyróżnia się silną tożsamością lokalną, widoczną zarówno w jego historii, jak i współczesnej budowie. Centralnym punktem życia mieszkańców jest Rynek, pełniący funkcję miejsca spotkań, wydarzeń społecznych i imprez okolicznościowych, a charakterystycznym elementem krajobrazu miasta są liczne kościoły, które podkreślają tradycje religijne i historyczne. Istotnym symbolem lokalnej tożsamości są jeź trzymający w ręku herb Zgierza oraz jeź zrobiony z kwiatów. Sam jeź stał się rozpoznawalnym symbolem i wizytówką miasta. Na terenie Zgierza znajduje się wiele zabytków oraz obiektów o wartości historycznej, które świadczą o bogatej historii miejscowości. Dostęp do rozwiniętej oferty mieszkaniowej, nowoczesnej architektury i infrastruktury oraz spokojne tempo życia sprawiają, że miasto jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania.

Uczniowie wypisali również plusy infrastruktury, a w szczególności komunikacji miejskiej. Doceniają oni funkcjonujące linie tramwajowe (nr 45 i 43) oraz autobusowe (nr 61 i linię do Ozorkowa) czy dogodne położenie geograficzne z dostępem do autostrad, co umożliwia łatwy dojazd do innych miast. Zaletą są również bezpłatne miejsca parkingowe na terenie gminy i dostęp do dworca PKP, dzięki któremu młodzież może podróżować między różnymi miejscowościami.

Zgierz oferuje szerokie możliwości w zakresie edukacji, kultury i rozrywki, co czyni go miastem

przyjaznym zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców. W mieście znajduje się duża liczba szkół, w tym ponadpodstawowych, co zapewnia uczniom możliwość wyboru placówki zgodnie z własnymi zainteresowaniami i planami rozwoju. Kulturalne życie miasta koncentruje się wokół Starego Młyna, nowoczesnego ośrodka kultury, w którym odbywają się spektakle teatralne, seanse filmowe

Ilustracja 3. Mocne strony Zgierza

Źródło: Fot. Fundacja Innowatorium.

i różnorodne wydarzenia. Ważną rolę w pielęgnowaniu tradycji lokalnej pełni również Miasto Tkaczy – park kulturowy będący świadectwem bogatej historii przemysłowej Zgierza. W mieście działają różne punkty kultury oraz lokalna telewizja „Centrum Zgierz”, która relacjonuje najważniejsze wydarzenia i inicjatywy mieszkańców. Charakterystycznym zjawiskiem wśród młodych mieszkańców jest również zainteresowanie tzw. urbexem, czyli eksplo-

racją opuszczonych miejsc, których w Zgierzu nie brakuje i stanowią one ciekawy element lokalnej kultury miejskiej.

Miasto może poszczycić się bogatą ofertą sportowo-rekreacyjną, która sprzyja aktywnemu i zdrowemu stylowi życia mieszkańców. Na terenie Zgierza funkcjonuje MOSiR, który stanowi główny ośrodek sportu i rekreacji, oferując różnorodne obiekty i zajęcia dla osób w każdym wieku. Wśród popularnych miejsc młodzież wymieniła również basen, lodowisko, łaźnię miejską oraz orliki, z których często korzystają uczniowie i lokalne drużyny sportowe. Mieszkańcy mają do dyspozycji siłownię, w tym Skyfit, Fitness Klub Forma oraz kompleks Stacja Nowa Gdynia, które zapewniają szeroką gamę zajęć ruchowych i treningowych. Dużym atutem miasta jest Malinka – rozległy teren rekreacyjny z plażą, kąpieliskiem, stawem i boiskami, który w sezonie letnim stanowi jedno z głównych miejsc wypoczynkowych mieszkańców. Ponadto w mieście znajduje się sala zabaw Jeżyk, która stanowi atrakcyjne miejsce rozrywki dla najmłodszych. W Zgierzu nie brakuje także ścieżek rowerowych, a wśród mniej typowych opcji znajdują się również obszary Wilczych Dołów – są to trasy do freeride’u, wykonane własnoręcznie przez amatorów tego sportu. Młodzież ceni sobie tereny zieleni, np. parki miejskie i lasy, umożliwiające odpoczynek na świeżym powietrzu oraz aktywność fizyczną w naturalnym otoczeniu.

Młodzież zwróciła uwagę na rozbudowaną sieć handlową, która zapewnia mieszkańcom łatwy dostęp do różnorodnych produktów i usług. Na terenie miasta znajduje się wiele sklepów spożywczych, w tym popularne sieci takie jak Lidl, Biedronka, Sezam oraz liczne Żabki, które zaspokajają codzienne potrzeby mieszkańców. Oprócz tego w mieście działa wiele innych sklepów, m.in. Action, Rossmann oraz Mrówka, oferujących szeroki wybór artykułów przemysłowych i domowych, a także stacja paliw Shell. Młodzież wspominała również o lokalnych punktach handlowych, np. o lumpeksie przy ulicy Dąbrowskiego oraz o galerii handlowej. Zgierz

wyróżnia się także dobrym zapleczem usługowym. W mieście działa wiele salonów kosmetycznych. Miasto oferuje również bogatą i różnorodną ofertę gastronomiczną. Wśród lokali sieciowych uczniowie wymienili KFC, McDonald’s oraz Sphinx, które stanowią stałe punkty spotkań młodzieży. Uzupełnieniem oferty są liczne lokale, w tym BM King Kebab, Hejdi Kebab, a także budki z kebabem przy ulicy Kilińskiego. Mieszkańcy doceniają obecność wielu dobrych restauracji.

Słabe strony miasta

Młodzież wymieniła wiele zalet infrastruktury Zgierza, ale zwróciła również uwagę na liczne trudności, szczególnie w kwestii komunikacji miejskiej. Najczęściej pojawiającym się tematem była niewystarczająca liczba linii autobusowych i tramwajo-

Ilustracja 4. Słabe strony Zgierza

Źródło: Fot. Fundacja Innowatorium.

wych prowadzących do mniejszych miejscowości, jak np. Aleksandrów, czy rzadziej uczęszczanych części miasta, takich jak Malinka czy Kurak. Uczniowie uważają, że godziny autobusów są źle dobrane i nie odpowiadają na potrzeby mieszkańców, szczególnie w okresie zimowym. Dla przykładu została podana linia nr 8, która przemieszcza się przez ulicę Musierowicza tylko dwa razy dziennie. Problem ten nie dotyczy tylko miasta, ale i całej gminy. Młodzi

mieszkańcy zwrócili uwagę na pojawiające się dziury w drogach, niesprawne i mało pojemne studzienki kanalizacyjne, które wystają i utrudniają poruszanie się po ulicach miasta. Martwią ich również źle zagospodarowane tereny, spora liczba pustostanów, nieużytkowanych i opuszczonych budynków na terenie Zgierza, mało terenów pod inwestycje oraz jakość mieszkań na osiedlu 650-lecia.

Niektórzy uczniowie twierdzili, że Urząd Miasta nie realizuje swoich funkcji w prawidłowy sposób. Zwrócili też uwagę na słabą – ich zdaniem – jakość opieki medycznej w mieście. Młodym mieszkańcom, szczególnie tym wkraczającym w dorosłość, brakuje również ośrodków kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego.

Kolejną bardzo ważną kwestią jest ekologia oraz czystość miasta. Uczniowie zgłaszali takie problemy jak zalegające na ulicach śmieci oraz niezadowolający stan czystości autobusów. Część uczestników zwracała uwagę na zanieczyszczenie powietrza czy wód na terenie gminy. Jednym z kon-

kretnie wskazanych miejsc była „Boruta”, a dokładniej ulica Boruty, gdzie znajduje się m. in. miejska spółka Wodociągi i Kanalizacja. Obszar ten ma charakter typowo przemysłowy, a ze względu na to, że jest to teren stosunkowo zaniedbany, młodzież stara się go unikać.

Podczas warsztatów pojawił się też temat problemów społecznych, z którymi boryka się gmina miejska Zgierz. Młodzież zwracała uwagę na stosunkowo niski poziom relacji społecznych. Uczniowie zauważyli także, że w Zgierzu występuje efekt „małego miasta”, gdzie wszyscy się znają, a co za tym idzie, trudno zachować anonimowość. To z kolei może prowadzić do frustracji, unikania aktywności w miejscach publicznych itp.

Uczestnicy debaty zwracali również uwagę na to, że spotykają dużą liczbę osób w kryzysie bezdomności. Część młodych ludzi nie czuje się bezpiecznie w swojej okolicy, wskazując na rosnący problem przestępczości.

Koncert życzeń

W ramach zadania „Koncert życzeń” uczestnicy warsztatów przedstawili swoje oczekiwania i propozycje dotyczące zmian oraz nowych inwestycji w mieście. Młodzież liczy na to, że Zgierz będzie rozwijać się w kierunku nowoczesnego miasta, oferując poprawę jakości życia, zróżnicowane możliwości spędzania czasu, lepszą infrastrukturę oraz bogatszą ofertę usług.

Młodzież marzy o tym, aby Zgierz zyskał bardziej nowoczesny charakter pod względem usług i zaplecza handlowego. Wśród pojawiających się pomysłów uczniowie wymienili Glovo i Uber Eats, które ułatwiłyby zamawianie jedzenia i zakupów z dostawą do domu. Młodzi mieszkańcy podkreślają także, że w mieście brakuje dużych centrów handlowych, dlatego marzą o powstaniu galerii z luksusowymi sklepami oraz rozbudowie sieci handlowej o więcej sieciówek odzieżowych i sklepy takie jak TK MAXX. W wypowiedziach młodzieży pojawił się po-

mysł stworzenia miejsca podobnego do Manufaktury w Łodzi, które łączyłoby handel, rozrywkę i kulturę w jednym obiekcie. W zakresie usług osobistych uczniowie chcieliby zobaczyć w mieście więcej barberów, którzy odpowiadaliby na rosnące potrzeby młodego pokolenia.

Młodzież pragnie, aby Zgierz stał się bardziej atrakcyjny pod względem spędzania wolnego czasu. Wskazują na potrzebę powstania większej liczby muzeów oraz otwarcia Cinema City, co zwiększyłoby ofertę kulturalną w mieście. Inni zgłaszali dużą potrzebę tworzenia w mieście nowych terenów zieleni i miejsc do odpoczynku, które sprzyjałyby relaksowi. Uczniowie chcieliby również, aby obecne obiekty sportowo-rekreacyjne zostały zmodernizowane (renowacja basenu, budowa większej liczby boisk sportowych). Wśród kreatywnych pomysłów młodzieży pojawiła się idea stworzenia wesołego miasteczka inspirowanego Disneylandem o nazwie

ZgierzLand, które stałoby się lokalną atrakcją turystyczną i znakiem rozpoznawalnym miasta. Niektórzy marzą nawet o powstaniu zoo, podobnego do tego w Łodzi, które mogłoby przyciągnąć turystów i pełnić funkcję edukacyjną.

Kwestie transportu i infrastruktury są dla młodzieży bardzo istotne. W swoich wypowiedziach uczniowie często zwracali uwagę na konieczność poprawy infrastruktury miejskiej, w tym dróg i budynków. Podkreślali również potrzebę poprawy systemu komunikacji publicznej, w tym większej liczby tramwajów i autobusów do innych miast. Bardzo często, ponieważ aż 10 razy, powtórzyło się też marzenie o wprowadzeniu darmowej komunikacji

miejskiej, która ułatwiłaby codzienne dojazdy do szkół i pracy, zwłaszcza młodym mieszkańcom.

Poza rozwojem infrastruktury i rozrywki młodzi ludzie zwracali uwagę także na kwestie społeczne i jakość życia. W ich opinii jest duża potrzeba dofinansowania służby zdrowia, aby mieszkańcy mieli lepszy dostęp do lekarzy i opieki medycznej. Uczniowie podkreślali też, że chcieliby, aby w mieście było czysto, a przestrzeń publiczna była bardziej zadbane i przyjazna dla mieszkańców. Ważnym aspektem jest także zapewnienie bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości, co wpłynęłoby pozytywnie na komfort życia i poczucie wspólnoty w Zgierzu.

Debata

16 października 2025 roku w Zgierzu odbyła się debata z udziałem młodych mieszkańców oraz zaproszonych gości, wśród których byli: Prezydent Miasta, Przemysław Staniszewski, Wiceprezydent Miasta, Bohdan Bączek, Naczelnik Wydziału Edukacji i Młodzieży Urzędu Miasta Zgierza, Marek Lipiec, Opiekun Młodzieżowej Rady Miasta, Adrian Pal

oraz Prezes Stowarzyszenia EZG, Adrian Skoczylas. Spotkanie miało na celu omówienie spraw ważnych dla młodzieży oraz zadanie panelistom 21 istotnych pytań. Przedstawiciele władz odpowiadali na pytania, wyjaśniając aktualne działania gminy oraz plany na przyszłość.

Ilustracja 5. Debata z udziałem władz miasta
Źródło: Fot. Fundacja Innowatorium.

Ilustracja 6. Debata z udziałem władz miasta
Źródło: Fot. Fundacja Innowatorium.

PYTANIA MŁODZIEŻY

ODPOWIEDZI PANELISTÓW

1.

Czy miasto mogłoby wspierać uczniów poprzez dostosowanie godzin autobusów do planów lekcji?

- Dostosowanie połączeń komunikacyjnych do godzin zajęć czy też pracy zawsze jest dużym wyzwaniem.
- Samorząd podchodzi do tego tematu poważnie i zaznacza, że wszystkie postulaty pozostaną żywe i aktualne.
- Ponadto namawia do wysyłania indywidualnych zgłoszeń w tym zakresie, zapewniając, że wszystkie z nich są brane pod uwagę.

2.

Co trzeba zrobić, żeby założyć męski klub siatkarski w Zgierzu?

- Kluby sportowe to organizacje pozarządowe, co oznacza, że musi się znaleźć osoba/grupa osób, które ten klub faktycznie będą chciały prowadzić.
- Panelista proponuje utworzenie „sekcji”, czyli poszerzenie już istniejącego klubu o sekcję męską, jeśli takowej nie ma.

3.

Jak miasto zamierza poprawić komunikację z mniejszymi miejscowościami (Aleksandrów, Rosanów, Dobra, Stryków)?

- Realizacja tego typu połączeń z innymi miejscowościami musi być zgodna z wolą również tych drugich stron.
- Gmina Zgierz ma podpisane porozumienia z innymi gminami w zakresie połączeń, natomiast z Gminą Aleksandrów oraz Gminą Stryków już nie.

4.

Jak skutecznie finansować wyjazdy edukacyjne, wyjazdy na konkursy i zawody sportowe dla młodzieży?

- Po pierwsze, zaplanowanie tego typu wydarzeń musi być poprzedzone inicjatywą ze strony rady rodziców lub nauczycieli.
- Dyrektor danej szkoły ma obowiązek utworzenia rocznego planu tego typu wydarzeń. Jeżeli propozycje pojawiają się nagle i odbiegają one od planu, to nie mogą zostać do niego wpisane.
- Wyjazdy mogą być finansowane również z innych źródeł, przykładowo organizacji pozarządowych.

5.

Czy są prowadzone rozmowy lub działania dotyczące wspólnych projektów międzypokoleniowych – jak młodzież może w nie wejść (pytanie do opiekuna MRM i do przedstawiciela NGO)?

- Wspólne projekty w różnych formatach muszą być poprzedzone inicjatywą którejś ze stron, czy to MRM czy uczniów, dorosłych lub starszych.
- Jeśli faktycznie jest taka inicjatywa, to pomysły powinno się koniecznie zgłaszać do władz miasta, do MRM, do Wydziału Edukacji i Młodzieży czy też organizacji pozarządowych.

6.

Jakie plany ma miasto wobec opuszczonych i zrujnowanych budynków? Czy znajdzie się tam przestrzeń dla młodzieży?

- Tam, gdzie rzeczywiście pojawiają się projekty związane z modernizacjami i rewitalizacjami przestrzeni, gmina je konsekwentnie realizuje.
- Miasto nie zawsze może podejmować działania wobec opuszczonych i zrujnowanych budynków, ponieważ niekiedy trudno jest się porozumieć z prywatnymi właścicielami.

PYTANIA MŁODZIEŻY**ODPOWIEDZI PANELISTÓW****7.**

Czy jest możliwość wprowadzenia darmowej komunikacji miejskiej dla uczniów i studentów?

- Istnieje program Karty Łodzianina, która być może w przyszłości będzie obejmowała również takie działania w Zgierzu.
- Takie rozwiązanie mogłoby dać zgierskim uczniom możliwość skorzystania z lepszych warunków poruszania się po całej aglomeracji.
- Budżet miasta na komunikację wynosi 40 mln zł, a takie rozwiązanie nie przyniosłoby żadnych dochodów, które gmina mogłaby później wykorzystać na inne cele.

8.

Czy możliwe byłoby wsparcie lub fundusze dla młodych przedsiębiorców (np. rozwój lokalnych sklepów)?

- Istnieją już różne podmioty instytucjonalne, chociażby łódzki COP, które wspomagają rozpoczynanie działalności i startupów.
- Gmina zachęca również do udziału w programie Młodzi w Biznesie, który odbywa się co roku i przygotowuje młodzież do podjęcia pierwszej działalności.

9.

Czy planują Państwo przyciągnięcie większych sieciówek i restauracji fast food (np. Five Guys)?

- Sprowadzanie brandów nie należy do zadań miasta.
- Miasto może jedynie tworzyć przestrzenie sprzyjające prowadzeniu tego typu działalności.
- Nie jest to proste zadanie, ponieważ tego typu brandy muszą mieć swój rynek odbioru.

10.

Jak planują Państwo rozwinąć strefy relaksu, tereny zielone oraz obiekty rekreacyjne (np. baseny)?

- Tutaj trzeba się zastanowić nad tym, czy inwestowanie w rozwój tego typu stref relaksu czy obiektów sportowych jest w ogóle opłacalne, jeśli korzystanie z nich nie cieszy się popularnością/ nie generuje odpowiednich zysków.
- Gmina podjęła w przeszłości pewne kroki związane z rewitalizacją poszczególnych ośrodków, więc takie działania mają miejsce.
- Gmina zachęca również do dzielenia się wizjami rozwoju takich obiektów.

11.

Jak widzą Państwo współpracę z ZHP Zgierz?

- Samorząd bardzo docenia pracę Hufca, natomiast zaznacza, że nie będzie ingerować w jego działalność.
- Oferuje wszelkiego rodzaju wsparcie, o ile takowe jest potrzebne, a ta potrzeba będzie jasno zadeklarowana.

12.

Jakie wydarzenia pomagające środowisku będą planowane w najbliższym czasie i jak można się włączyć do miejskich akcji tego typu?

- W Zgierzu co roku odbywają się takie wydarzenia/konkursy.
- Wydziałowi Gospodarki Odpadami udało się zebrać 54 tys. zł na działania edukacyjne w tym zakresie.
- Samorząd zachęca do uczestnictwa w proponowanych działaniach.

PYTANIA MŁODZIEŻY	ODPOWIEDZI PANELISTÓW
13. Czy uważają Państwo, że stan powietrza w Zgierzu jest zadowalający i co można poprawić?	• Stan powietrza w Zgierzu zdecydowanie się poprawia dzięki między innymi termomodernizacji budynków w centrum miasta. • Istnieją również projekty mające na celu stworzenie możliwości zastąpienia transportu samochodowego transportem elektrycznym, który ma mniejszy wpływ na stan powietrza.
14. Czy planowana jest współpraca z dużymi firmami lub UMŁ/MPK w celu powrotu linii 46?	• Linia 46 jest w tej chwili projektowana. • Uruchomienie tego tramwaju planowane jest na rok 2027.
15. Co się dzieje ze śmieciami po wywozie z miasta?	• Śmieci są wywożone do składowisk, które niestety powoli zaczynają się wypełniać. • Dobrym rozwiązaniem byłaby budowa zakładów utylizacyjnych, dzięki którym mieszkańcy płaciliby mniej za odpady.
16. Co sądzą Państwo o wprowadzeniu warsztatów edukacyjnych o historii Zgierza (pytanie do opiekuna MRM i do przedstawiciela NGO)?	• W mieście istnieje już muzeum, w którym można odkrywać historię Zgierza, ale także odbywają się już wszelkiego rodzaju wydarzenia z tym związane. • Jest również ogólnozgierski turniej gry w planszówkę zwaną „Fabrykanci”, która oparta jest na historii Zgierza. • Gmina zachęca do wykonania sondy ulicznej, która zbadałaby obszary historyczne cieszące się największym zainteresowaniem.
17. Jakie są plany napraw dróg i chodników? Interesują mnie zwłaszcza drogi na Rudunkach.	• Pieniądze na naprawę dróg są już zebrane i zabezpieczone, i są w tym zakresie podpisane umowy. • Wszystkie postępowania związane z naprawą dróg są udokumentowane na stronie Urzędu Miasta i w Wydziale Infrastruktury.
18. Czy możemy spodziewać się podwyżki świadczeń sportowych?	• Jak najbardziej, przewidziane są zmiany w wysokości nagród i stypendiów sportowych. • Gmina zdaje sobie sprawę z tego, że nagrody są na ten moment na bardzo niskim poziomie w porównaniu do osiągnięć.
19. Z czego wynika słaba jakość służby zdrowia w Zgierzu i co można z tym zrobić?	• Sporo środków z budżetu służby zdrowia kierowanych jest na potrzeby seniorów, przy czym dość duże pieniądze przeznaczone są na finansowanie rehabilitacji. • Ważniejsza jest profilaktyka, żeby jak najmniej młodych w ogóle trafiło do służby zdrowia. • Jest to trudny temat, ponieważ w 90 procentach specjalistyczne ośrodki lecznicze nie podlegają miastu.

PYTANIA MŁODZIEŻY

ODPOWIEDZI PANELISTÓW

20.

O jakie filmy rozszerzyliby Panowie repertuar kina w Starym Młynie?

- Jeśli chodzi o wszelkiego rodzaju zapotrzebowanie, to gmina prosi o zgłaszanie się czy to do Starego Młyna, czy też do Michała Falka zajmującego się obsługą i sprawowaniem tytułów.
- Kino stara się, aby repertuar był jak najbardziej aktualny i w miarę możliwości nadążał za repertuarami wielkich kinowych multipleksów.

21.

Jak miasto widzi przyszłość młodszych pokoleń Zgierzan?

- Przede wszystkim miasto stara się słuchać młodzieży i zapewnić jej warunki do rozwijania swoich pasji i spełniania się edukacyjnie.
- Miasto poprzez swoje działania stara się pokazać młodzieży, że fajnie się w nim żyje i że o nią dba.

Wnioski

Debata w Zgierzu pokazała, że miasto jest otwarte na dialog i współpracę z młodzieżą, traktując jej głos jako istotny element w kształtowaniu lokalnej polityki i działań społecznych. Władze Zgierza wyraziły gotowość do realizacji pomysłów młodych ludzi, a część z poruszonych podczas spotkania potrzeb już znajduje się w planach miasta lub jest na etapie finalizacji. Samorząd podkreślił

również, że chętnie wspiera wydarzenia i inicjatywy o charakterze edukacyjnym, a kolejne będą rozwijane w najbliższym czasie, o ile będzie na nie zapotrzebowanie. Całość debaty potwierdziła, że Zgierz chce aktywnie dbać o dobro, rozwój i zaangażowanie młodych mieszkańców, tworząc dla nich przestrzeń do działania i współdecydowania o przyszłości miasta.

World Cafe

Ważnym elementem warsztatów była praca w formule World Cafe, sprzyjającej wymianie myśli i pogłębieniu dyskusji w mniejszych grupach. W tym przypadku, uczniowie zostali podzieleni na cztery stoły. Dzięki temu młodzież mogła w sposób usystematyzowany przedstawić swoje spostrzeżenia, a także wspólnie poszukać rozwiązań. Podczas spotkania uczestnicy podjęli cztery kluczowe kwestie:

- wypracowanie kanałów i zasad komunikacji między urzędem a młodzieżą,

- wizja kierunku rozwoju gminy w perspektywie pięciu lat w kontekście szans,
- wizja kierunku rozwoju gminy w perspektywie pięciu lat w kontekście zagrożeń,
- co młodzi mieszkańcy mogą zrobić dla swojego miasta i jak samorząd może im w tym pomóc.

Kanały i zasady komunikacji

Propozycje uczniów dotyczące wypracowania kanałów i zasad komunikacji między urzędem a młodzieżą:

- udział w Młodzieżowej Radzie Miasta,

- uczestniczenie w spotkaniach z samorządem,
- propozycja zwiększenia liczby konsultacji z młodzieżą.

Ilustracja 7. World Cafe z młodymi mieszkańcami Zgierza, 2025

Źródło: Fot. Fundacja Innowatorium.

Wizja kierunku rozwoju gminy w perspektywie pięciu lat

Szanse

- Rozwój i modernizacja komunikacji miejskiej i pozamiejskiej.
- Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.
- Zwiększenie oferty kulturalno-rozrywkowej.
- Wykorzystanie potencjału miasta Zgierz.

Zagrożenia

- Ograniczone możliwości budżetowe i rosnące zadłużenie miasta.
- Problemy komunikacyjne i infrastrukturalne (np. kanalizacyjne).
- Niedobór mieszkań i rosnące koszty życia.
- Wyludnianie się i starzenie się gminy.
- Ograniczony rynek pracy, szczególnie dla młodych mieszkańców.
- Łódź i sąsiednie miejscowości jako konkurencja dla miasta Zgierz.

Co młodzież może zrobić dla swojego miasta i jak samorząd może jej w tym pomóc?

Młodzież deklaruje, że z chęcią uczestniczyłaby w spotkaniach z samorządem, poprzez które mogłaby się dzielić swoimi potrzebami, z pomocą Młodzieżowej Rady Miasta. Młodzi mieszkańcy są również chętni do brania udziału w wolontariacie i wydarzeniach skupionych na walce z zauważonymi przez nich problemami, jak sprzątanie gromadzą-

cych się odpadów na terenie lasów i miasta. Proszą jednak o wsparcie finansowe na realizację swoich inicjatyw, wprowadzenie strategicznych działań w postaci polityki młodzieżowej oraz większą uważność samorządu wobec sytuacji zachodzących w gminie Zgierz.

Młodzieżowa Rada Miasta

W ostatnich latach Młodzieżowa Rada Miasta Zgierza aktywnie angażuje się w życie lokalnej społeczności. Młodzi radni organizują wydarzenia takie jak: akcje świąteczne, inicjatywy proekologiczne, wydarzenia integracyjne, akcje tematyczne, np. „Z jajem” czy też walentynki na lodowisku. Poprzez takie przedsięwzięcia starają się nie tylko zachęcać rówieśników do aktywności obywatelskiej, ale również pokazywać, że młodzież ma realny wpływ na kształtowanie Zgierza. Rada działa również jako

głos konsultacyjny młodych mieszkańców miasta, opiniując dokumenty dotyczące polityki młodzieżowej oraz zgłaszając propozycje i potrzeby młodych mieszkańców. Kadencje trwają dwa lata i pozwalają radnym konsekwentnie realizować plany oraz rozwijać inicjatywy we współpracy z lokalnymi szkołami i instytucjami. Ponadto Rada aktywnie udziela się w mediach społecznościowych, co wskazuje na to, że stara się budować nowoczesny model zaangażowania młodzieży w sprawy miasta.

Podsumowanie

Rekomendacje

Z punktu widzenia młodych mieszkańców, miasto Zgierz powinno w pierwszej kolejności wzmocnić komunikację publiczną. Wielokrotnie podkreślali oni bowiem, że niewystarczająca liczba połączeń autobusowych i tramwajowych, źle dobrane godziny kursów i brak dogodnych tras do mniej uczęszczanych części miasta znacząco utrudniają im codzienne funkcjonowanie. Wprowadzenie regularnych konsultacji dotyczących rozkładów jazdy oraz systematyczne reagowanie na zgłaszane braki mogłoby realnie poprawić mobilność młodych ludzi i zwiększyć ich zadowolenie z życia w mieście.

Jednocześnie rozważenie wprowadzenia darmowej komunikacji miejskiej dla uczniów i studentów, o co młodzież wielokrotnie apelowała, mogłoby stanowić istotny element polityki społecznej nakierowanej na wyrównywanie szans i przeciwdziałanie wykluczeniu transportowemu.

Kolejnym priorytetem powinno być zwiększenie dostępności ofert sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych, ponieważ młodzi mieszkańcy wyraźnie wskazywali, że oczekują większej liczby atrakcji, miejsc spotkań i przestrzeni pozwalających na rozwijanie pasji. Modernizacja istniejących

obiektów, takich jak basen, boiska czy tereny Ma-linki, połączona z rozbudową oferty Starego Młyna i stworzeniem nowych stref rekreacji – zielonych, sportowych lub tematycznych – mogłaby nie tylko podnieść jakość życia, lecz także zwiększyć atrakcyjność Zgierza na tle sąsiednich miast, z którymi młodzi często porównują swoje możliwości.

Zgierz powinien także aktywnie rozwijać lokalny rynek usług i handlu, tworząc warunki sprzyjające powstawaniu nowych punktów gastronomicznych, sklepów i przestrzeni rozrywkowych, które młodzież postrzega jako niezbędne dla nowoczesnego miasta. Choć samorząd nie ma możliwości bezpośredniego przyciągania dużych brandów, może inwestować w atrakcyjne tereny pod działalność gospodarczą i prowadzić politykę zachęcającą prywatnych przedsiębiorców do lokowania usług w Zgierzu.

Miasto powinno również stworzyć bardziej przejrzyste i dostępne kanały komunikacji z młodzieżą, ponieważ młodzi oczekują realnego wpływu na decyzje władz i chcą uczestniczyć w dialogu publicznym. Rozbudowanie roli Młodzieżowej Rady Miasta, organizowanie cyklicznych konsultacji oraz zapewnienie młodzieży możliwości zgłaszania inicjatyw i problemów w szybki sposób – np. poprzez formularze online lub spotkania tematyczne – mogłoby wzmocnić poczucie współodpowiedzialności i przeciwdziałać postępującemu osłabieniu więzi między młodymi mieszkańcami a miastem.

Młodzi mieszkańcy Zgierza powinni aktywnie korzystać z istniejących możliwości wpływania na decyzje miasta, szczególnie tych oferowanych przez Młodzieżową Radę Miasta, która stanowi formalny kanał zgłaszania potrzeb, inicjatyw i opinii. Zaangażowanie w jej działalność oraz uczestnictwo w konsultacjach i spotkaniach z władzami umożliwi młodym ludziom realny udział w kształtowaniu lokalnej polityki i wprowadzaniu rozwiązań odpowiadających ich oczekiwaniom.

Młodzież powinna również podejmować własne inicjatywy społeczne, ekologiczne i kulturalne, zwłaszcza że młodzi wielokrotnie zaznaczali chęć

działania i gotowość do współorganizowania wydarzeń czy akcji wolontariackich. Rozwijanie takich aktywności, jak sprzątanie lasów, organizowanie spotkań tematycznych czy tworzenie przestrzeni dialogu między młodymi a dorosłymi, może w istotny sposób wzmacniać lokalną wspólnotę i budować poczucie wpływu. Jednocześnie młodzi mieszkańcy mogą korzystać z programów wspierających przedsiębiorczość i lokalne inicjatywy, co pozwoli im na realizowanie własnych projektów bez konieczności przenoszenia się do innych miast.

Młodzież powinna także aktywnie korzystać z możliwości, jakie daje lokalna oferta kulturalna i edukacyjna, oraz dążyć do jej współtworzenia, np. poprzez proponowanie własnych wydarzeń, rozwijanie projektów historycznych czy współpracę z instytucjami kultury. Zaangażowanie w życie miejskie może pomóc młodym odkryć potencjał Zgierza, a jednocześnie sprawić, że miasto lepiej odpowie na ich potrzeby.

Wreszcie młodzi mieszkańcy powinni wspierać budowanie pozytywnych relacji społecznych i dbać o atmosferę wzajemnego szacunku, ponieważ, jak stwierdzono, relacje międzyludzkie oraz poczucie anonimowości w mieście są ważnym elementem codziennego życia, a ich poprawa może przełożyć się na większą otwartość, współpracę i zaangażowanie w sprawy lokalne.

O raporcie

Koncepcja badania: Fundacja Wspierania Edukacji i Rozwoju „Innowatorium”

Zespół badawczy: Karol Wittels, Anna Mierzejewska, Jakub Wojtyła, Patrycja Woźnica, Teodor Sobczak, Artur Wywigacz, Katarzyna Strzelecka

Prowadzenie warsztatów badawczych: Katarzyna Strzelecka, Teodor Sobczak, Artur Wywigacz, Katarzyna Osuch

Skład i grafika: Anna Szczepilewska i Katarzyna Strzelecka

Adres:

ul. Sinych Mgieł 9, 05-540 Zalesie Górne

W sieci:

info@innowatorium.org

<https://innowatorium.org>

[FB/innowatorium](https://www.facebook.com/innowatorium)

